

สรุปสาระสำคัญ

“การปูนบำเหน็จความชอบกรณีพิเศษ และทุนการศึกษารายปีต่อเนื่องฯ ตามมติคณะรัฐมนตรี” ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ “ข้าราชการพลเรือน”

๑. การปูนบำเหน็จความชอบกรณีพิเศษ สำหรับข้าราชการซึ่งถึงแก่ความตาย หรือได้รับอันตรายเพราะเหตุปฏิบัติราชการ

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยบำเหน็จความชอบ ค่าตอบแทนและการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือช่วยเหลือราชการ เนื่องในการป้องกันอธิปไตยและรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ระเบียบ บ.ท.ช.)

๑.๑ วัตถุประสงค์ของระเบียบ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสิทธิประโยชน์ระหว่างข้าราชการพลเรือน ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการฝ่ายอื่น เพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจ รวมทั้งตอบแทนข้าราชการที่เสียชีวิตหรือได้รับอันตรายจากการปฏิบัติราชการในหน้าที่

๑.๒ ผู้มีสิทธิตามระเบียบ ได้แก่ ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร (ทหารกองประจำการ และนักเรียนในสังกัด) ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการครู (บุคลากรทางการศึกษา) และข้าราชการกรุงเทพมหานคร

๑.๓ คำนียามในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๑) “การปฏิบัติหน้าที่” หรือ “ปฏิบัติราชการ” เกณฑ์การพิจารณา ได้แก่ มีหน้าที่ที่กำหนดไว้โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง หรือผู้บังคับบัญชาสั่งให้ปฏิบัติราชการโดยชอบ เป็นเหตุขณะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเดินทาง หรือกลับจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่งอยู่ในเส้นทางและระยะเวลาปกติ เว้นแต่เกิด “เหตุสุดวิสัย” เช่น ภัยธรรมชาติ เป็นต้น โดยในระหว่างเดินทางไปหรือกลับจากการปฏิบัติราชการ หากระหว่างทางรายใดแวะทำธุระส่วนตัว โดยใช้เวลานานกว่าปกติ ให้ลดบำเหน็จความชอบแก่กรณีของรายนั้นลง ๑ ชั้น โดยให้พิจารณาถึงความจำเป็นราย ๆ ไป

(๒) เหตุสุดวิสัย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ คำว่า “เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้แม้บุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้ชิดต้องประสบเหตุนั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น ทั้งนี้ อาจจำแนกเป็น เหตุที่เกิดจากภัยธรรมชาติ เหตุจากการกระทำของบุคคลอื่นโดยกะทันหัน หรือมีเหตุการณ์อื่น ๆ เกิดขึ้นโดยฉับพลัน ซึ่งตนเองไม่อาจป้องกันหรือไม่อาจบังคับมิให้เกิดเหตุดังกล่าวได้ หรือไม่อาจหลีกเลี่ยงมิให้พบเจอเหตุดังกล่าวได้ แต่ถ้าเป็นเหตุธรรมชาติที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ย่อมไม่อาจถือว่าเป็นเหตุสุดวิสัยได้

๑.๕ สิทธิประโยชน์และบำเหน็จความชอบ ได้แก่

(๑) การเลื่อนเงินเดือนกรณีพิเศษ กรณีเสียชีวิตหรือทุพพลภาพจนไม่สามารถรับราชการต่อไปได้ เนื่องจากปฏิบัติหน้าที่ปราบปรามโจรผู้ร้าย หรือผู้กระทำความผิด หรือได้รับคำสั่งให้ช่วยเหลือปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามโจรผู้ร้ายหรือผู้กระทำความผิด (ข้อ ๗) หรือ ปฏิบัติราชการในหน้าที่ซึ่งมิใช่การปราบปรามโจรผู้ร้ายหรือผู้กระทำความผิด (ข้อ ๘)

(๒) เงินเพิ่มพิเศษสำหรับการปราบปรามผู้กระทำความผิด (พ.ป.ผ.) เนื่องจากได้รับอันตรายถึงบาดเจ็บสาหัส แต่ยังสามารถรับราชการต่อไปได้ หรือปฏิบัติหน้าที่ในสภาพเสี่ยงอันตรายต่อชีวิต

(๓) การขอพระราชทานยศ และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กรณีทำการต่อสู้หรือปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเสี่ยงอันตรายต่อชีวิต เป็นเหตุให้ได้รับอันตรายถึงชีวิต พิการ หรือทุพพลภาพ จนไม่สามารถรับราชการต่อไปได้ ตามระเบียบฯ ข้อ ๗ (๑) และ ข้อ ๘ (๑)

๑.๖ การเลื่อนเงินเดือนกรณีพิเศษ กรณีปฏิบัติราชการในหน้าที่ซึ่งมิใช่การปราบปรามโจรผู้ร้ายหรือผู้กระทำความผิด (ข้อ ๘) สรุปหลักเกณฑ์ได้ ดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเป็นการเสี่ยงอันตรายต่อชีวิตและได้รับอันตราย หรือ ทุพพลภาพ จำนวนไม่เกิน ๗ ชั้น

(๒) ถูกประทุษร้ายและได้รับอันตรายถึงแก่ความตาย หรือทุพพลภาพ จำนวนไม่เกิน ๕ ชั้น

(๓) ประสบอุบัติเหตุถึงแก่ความตาย หรือทุพพลภาพ จำนวนไม่เกิน ๓ ชั้น

(๔) ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะตรากตรำ เร่งรัด หรือเคร่งเครียดเกินกว่าปกติธรรมดา เป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย หรือทุพพลภาพ จำนวนไม่เกิน ๒ ชั้น

(๕) ป่วยเจ็บถึงแก่ความตาย หรือทุพพลภาพ จำนวน ๑ ชั้น

๑.๗ เหตุแห่งการได้รับการเลื่อนเงินเดือนกรณีพิเศษเพิ่มขึ้น (ข้อ ๑๐ ทวิ) สำหรับข้าราชการ ที่เสียชีวิต ถ้าผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการมาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ในรอบปีงบประมาณที่เสียชีวิต ให้ได้รับการเลื่อน เงินเดือนกรณีพิเศษเพิ่มขึ้น ๑ ชั้น

๑.๘ การเลื่อนเงินเดือนกรณีพิเศษ ให้ถือตามขั้นและอัตราเงินเดือนตามกฎหมายหรือระเบียบ ที่บังคับกับข้าราชการผู้นั้น ในแต่ละขั้นในอัตราร้อยละ ๕ ของเงินเดือน (ข้อ ๑๐ (๒))

๑.๙ ระยะเวลาการเสนอขอรับสิทธิ ให้หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม (ส่วนราชการ บริหารส่วนกลาง) หรือผู้ว่าราชการจังหวัด (ส่วนราชการบริหารภูมิภาค) เป็นผู้รับผิดชอบส่งเรื่องและเอกสาร ที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่เกิดเหตุ หรือกรณีต้องรอฟังผล ทางคดี ให้นับแต่วันที่รู้ผลแห่งคดีนั้น

๒. การเสนอขอรับทุนการศึกษารายปีต่อเนื่องและเงินยังชีพรายเดือนแก่บุตรเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ตามมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๓ เห็นชอบ หลักเกณฑ์และ วิธีการให้ความช่วยเหลือทุนการศึกษารายปีต่อเนื่องและเงินยังชีพรายเดือนแก่บุตร “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ที่ปฏิบัติ หน้าที่ในการรักษาความมั่นคง การรักษาความสงบเรียบร้อย การปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศที่เสียชีวิต หรือทุพพลภาพจากการทำงานปฏิบัติหน้าที่

๒.๑ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ประกอบด้วย ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พนักงานราชการ พนักงานของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้าง (ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวที่ได้รับค่าจ้างจากเงินงบประมาณในงบบุคลากร เท่านั้น) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกกองอาสา รักษาดินแดน และอาสาสมัครทหารพราน ได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านความมั่นคงภายในประเทศ หรือ การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ

๒.๒ การรักษาความมั่นคง คือ การดำเนินการเพื่อป้องกัน ควบคุม แก้ไข และฟื้นฟูสถานการณ์ใด ที่เป็นภัยหรืออาจเป็นภัย ที่ก่อให้เกิดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่ก่อให้เกิดความไม่สงบ ทำลาย หรือทำความ เสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ ให้กลับสู่สภาวะปกติ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย ของประชาชน หรือความมั่นคงของรัฐ

๒.๓ การรักษาความสงบเรียบร้อย คือ การดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การป้องกัน ชัดขวาง ระงับ หรือการปราบปราม ภัยรุกรานราชอาณาจักร ไม่ว่าจะเป็นการรุกรานด้วยกำลัง ทหารหรือกลุ่มบุคคลถืออาวุธ รวมตลอดถึงการรักษาความปลอดภัยชายแดน น่านน้ำภายในทะเลอาณาเขต ทะเลหลวงและทางอากาศ การกระทำเป็นภัยร้ายแรงต่อชาติ รวมตลอดถึงการแทรกซึมบ่อนทำลายความมั่นคง ของชาติ การก่อความไม่สงบเรียบร้อยของประเทศ การจลาจล หรือวินาศกรรม และการระงับหรือบรรเทาภัย พิบัติร้ายแรงหรือขนาดใหญ่ อันเกิดจากการกระทำของขบวนการก่อการร้ายหรือศัตรู หรือการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเป็นความผิดตามกฎหมายที่มีโทษทางอาญา

๒.๔ การปราบปรามยาเสพติด คือ การป้องกัน ชัดขวาง ระงับ หรือปราบปรามการกระทำความ ผิดเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และให้หมายความรวมถึงสารเคมีหรือ วัตถุที่ควบคุมเพื่อป้องกันการผลิตยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมภาคภัณฑ์

๒.๕ ผู้มีสิทธิ ได้แก่ บุตรเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความมั่นคง หรือการรักษาความสงบเรียบร้อย หรือการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ ที่เสียชีวิตหรือทุพพลภาพจากการปฏิบัติหน้าที่

๒.๖ การให้ความช่วยเหลือที่ผู้มีสิทธิจะได้รับ ได้แก่ ทุนการศึกษารายปีต่อเนื่อง และเงินยังชีพรายเดือน โดยให้ได้รับตามระดับการศึกษาในอัตราที่กำหนด จนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี (เฉพาะหลักสูตรแรกเท่านั้น)

๓. ขั้นตอนการเสนอขอรับการอุปบํารุงเห็นถึงความชอบกรณีพิเศษ และการเสนอขอรับทุนการศึกษารายปีต่อเนื่องและเงินยังชีพรายเดือนแก่บุตรเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด